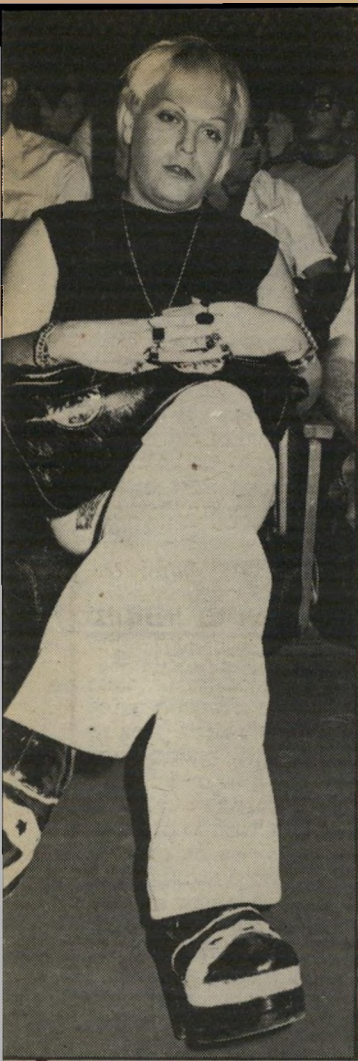

אסיר/ה שושי-זלמן
מגיעים אליי לכל מקום...

לנווה-תירצה, אך קיבלו משם תשובה נחרצת: "מבחינת החוק, שושי-זלמן הוא גבר. הוא לא עבר ניתוח לשינוי מין, ולכן אין כל אפשרות לקבלו לכלא-נשים".

אחרי שירדה אפשרות זו מהפרק, עלתה המחשבה להחזיק את שושי במחלקה-הפסיכיאטרית של בית-הכלא רמלה. "זה יהיה אכזרי נורא להפוך את האיש למשוגע, רק מכיוון ששיטת המישפט שלנו איננה יכולה להמציא לו מקום מאסר נאות", השיב ר"ר פטר טילפן, הממונה על המחלקה הפסיכיאטרית ברמלה.

אולם מכיוון שבינתיים הוחזקה שושי בבית-המאסר בבית-המאסר אברכביר, בתנאים נוראים, הוחלט לבסוף להעביר את שושי לבית-הכלא רמלה, כדי שר"ר טילפן, בתפקידו כפסיכיאטר מחוזי, יחתום על צו שיעביר אותה לטריטת הכרמל. שם, לפחות, תוכל להיות בתנאים של אישפוז רגיל, אצל רופא המכיר אותה ומטפל בה, ולא תהיה נתונה להתנכלות מינית מצד אסירים וסוהרים.

אולם אפילו הסתיים סיפורו של שושי-זלמן בסוף-טוב, זה איננו סוף פסוק. בכל פעם שתגיע שושי-זלמן לבית-המישפט ותהיה צפויה לעונש מאסר, תתחיל הבעיה מחדש.

לאחרונה מבקשים אסירים כי בית-המישפט בפסק-הדין יאסור לפיכסו כל מידע על יחסים הומוסקסואליים שקיימו. הם חוששים כי ברגע שייכנסו לכלא, יהפכו טרף קל עקב עברם. אם הומוסקסואלים חוששים, על אחת כמה וכמה קוקסינלים, שעיסוקו הוא לרוב זנות, וצורתו מכריזה עליהן מר-חוק מיהן. יתכן שהגיע הזמן למצוא פיתרון קבוע לבעיית האסירות-הקוקסינלים, ולא להשאיר זאת למצב רוחו היומיומי של השופט המיקרי.

אילנה אלון

בית-סוהר לקוקסינלים

הקוקסינלים מהווים בעיה בחברה בגלל היותם יוצאי-דופן. בבתי-הסוהר הם מהווים בעיה מיוחדת. האם יש להקים עבורם כלא מיוחד?

המעצרים ממעבה של הקוקסינל, הליט בכל זאת להשאירה במעצר, בגלל אופיה החמור של העבירה שביצעה. מישפטה של שושי התקיים לפני שבועיים, לפני השופטת קובו. הסניגורית ניסתה להסביר לשופטת את בעיותיה של הקליינט/ית. היא ציטטה פסק-דין של השופט חיים כהן, שאמר כי בעיות מסוימות אין להן פיתרון בחברה של נז, ולכן יש להשלים איתן. "הוא כמו שהתגשש" אמרה הסניגורית, "שצריך להמשיך לגור בצילם".

הסניגורית הסבירה כי שושי איננה אלימה בדרך כלל, אך היא רגישה ללעג והתגרות. "זה נכון שהוא חתך את פניו של המתלונן חתכים שהצריכו תפרים רבים, אבל אילו היה זה תיק אורחי, הייתי אומרת כי מצידו של המתלונן היתה רשלנות תורמת גדולה, מכיוון שהוא התגרה והעליב את התוקף, הסניגורית, כשהיא משתמשת בלשון זכר בדבריה על שר שי, הרשומה בתעודת-הזהות כגבר.

"אייאפשר להטיל עליו מאסר עולם בגין העבירה הזו, וכל הרחקה שלו מהחברה תהיה זמנית בלבד, ולכן מה טעם להזיז שאלה הסניגוריות, שמ' מש התחננה על חייה וגופה של שושי.

לא רק הסניגורית דאגה לנאשמת. מי שהיה באולם לא יכול היה שלא להתרגש מאחזות-הקוקסינלים, שהופגנה בכל כוחה. נראה כי חבריו/ות שושי-זלמן אהבו אותה ומסורות לה. הן נכחו בכל ישיבה של מישפטה, ולאחר שנעצרה נאספו כולם ליד דלת האולם ועשו מגבית מהירה. "כל אחד יתן 50 דולר בשביל עורך-דין", אמרה צעירה גבוהה בסוודר בעל מחשוף עמוק. היתר התאספו מסביבה ושלחו ידיים לכיסים.

הסניגורית הציעה לבית-המישפט כי במקום להישלח למאסר, תועמד שושי תחת פיקוח של שירות-המיבחן, ותהיה בקשר עם פסיכולוג מבית-החורג. לים כטיית-הכרמל. פסיכולוג זה כבר טיפל בה בעבר, ויש לו קשר טוב איתה והשפעה על שושי.

ניכר היה על פניה של השופטת כי היא מתלבטת קשה. היא ריחמה על הנאשמת וחשבה על הצפוי לה בכלא. אך מאידך, בגלל עברה הפלילי והחב לות הקשות שגרמה הפעם, לא יכלה להרשות לה לצאת ללא עונש ממשי. השופטת הטילה עליה שישנה חרשית מאסר והמליצה, כי אם הדבר אפשרי, תתקבל שושי למאסר בכלא נווה-תירצה, הכלא המיוחד לנשים. הסניגורית והקצין הממונה על העצירים בבית-המישפט, יוסף בך ג'ויה, התיישו בו ליד טלפון וניסו לממש את המלצתה של השופטת. הם צילצלו

בבית-המישפט, סחטה שושי-זלמן דמ' עות מהנוכחים. היא הופיעה בדמות גרוטסקית של גבר-אשה, לא מגולחת ועצובה. למרות שישבה במעצר כורד רק 48 שעות, הוציאה מתיק-פלסטיק שנשאה איתה שני גביעי מימרח-שר קולר, חפסית-סיגריות ומגבת. היא הר' שיטה את החפצים לעבר השופט ואמ' רה לו: "ארוני רואה? את כל זה קיבלתי מאסירי-עבודה בבית-המעצר, היכולים

פ עם היו אומרים בצחוק: "תשלחו את הקוקסינל הזה לכלא נשים". בימים אלה הפכה הבריחה למציאות. השופטת אסתר קובו החליטה, על-פי בקשת הסניגורית נירה לירסקי, לשלוח את זלמן ויגנר, המכונה שושי-זלמן, למאסר חצי שנה בכלא-נשים. אין צורך להציג את שושי-זלמן לפני הציבור. הקוקסינל המפורסם/ת ביותר בישראל רואגת להופיע בטלוויז

חברות/ות בבית-המישפט
מגבית עבור סניגור

להגיע לכל מקום. הם באו אליי ותמרו זה זה שמצאתי להם קיבלתי את החפ' צים האלה. אסירים מגיעים אליי לכל מקום, גם לבידור, הסניגורית לשופט. לפני כשנה נעצרו כמה סוהרים בבית-המעצר באברכביר באשמת הת' עללות מינית בקוקסינלים. אבל לא היה צורך במיקרה זה כדי להבין מה גורלו של קוקסינל בין אסירים הצ' מאים למין.

תחנונים על חייה

בית-הסוהר הם מוסדות נעצבים. החברה יודעת זאת, אך בליט' ברידה סובלת אותם. כולם סובלים בכלא, אך סיבולם של הקוקסינלים לא יתואר. הן הופכות למיזרן של כל כלא או בית-מעצר שאליו הן מגיעות. מכים אותן, מתעללים בהן ומנצלים אותן מבחינה מינית. וכמו שהוכיחה שושי לשופט, אפילו בידור וקירות אטומים אינם מצליחים למנוע מאסירים להגיע אל הקוקסינלים שבין כותליהם-כלא. אולם החוק הוא יבש ונוקשה ולמרות אי-שביעות רצונו של שופט

זה, בהרצאות ובעיתונות, בכל פעם שמדברים בבעיית הקוקסינלים. דמר' תה עבת הגירה ושיערה בצבע בלוני פלאטינה גם מוכרים מאוד ברחוב הירקון, ליד בארים מסוימים. היא הסתבכה כבר הרבה פעמים עם החוק, בגלל מיוזה הסוער. "הוא יכול להיות רך כטלה, אם מתנהגים אליו יפה", אומרים אנשים המכירים אותה, "אבל כאשר לועגים לו או מתגרים בו הוא מאבד את השליטה על עצמו".

שושי-זלמן עצמה איננה מסתירה את עיסוקה, להיפך. נרמה כי היא נהנית לספר פרטים אינטימיים ביותר על עבודתה ושכרה בראש חוצות. היא מכנה את עצמה "שושי זלמן, הונונת המחזוית".

לפני חודשים אחדים הסתבכה שושי בפרשיה חדשה. היא נאשמה בכך כי תקפה את בעליה של הבית שבו היא מתגוררת וחתכה את פניו בסכין. כאשר עומתו השניים בתחנת-המישפט, הסי' תערה שושי שוב על בעליה-היתר והוקה עליו עציץ. המישפטה החליטה כי הפעם עברה את הגבול, וביקשה את מעצרה עד תום ההליכים. בעת הארכת מעצרה הראשונה

המישמעת הפוליטית היתה קרנית יותר. כך גם קרה שאל לוחמי בית-ר הצטרף במהלך הקרב גם רביסרן מן המחזרת הפולנית. בראש 18 מפקדיו. למה ברחת? עירגיל פנה לחיים לזר, ראש מוסיאון הלוחמים והפר' טיזנים שבמצודת זאב, והעלה לפניו את השאלות המטרידות.

לזר, הנוצר את כאב השיכחה, לא סיפק את התשובות. הוא השמיץ ניחוש: "בגין רצה להיות ממלכתי בכל דרכיו ובכל מעשיו. להיות מעל למפלגותיות. יכול להיות שזה היה אחד המניעים שלו".

אחר כך הוסיף לזר במבוכה, המ' עידה על יחסם של אנשי בית-ר עם האיש שהיה ראש-בית-ר בפולין לפני פרוץ המלחמה: "לפני כמה שנים חזרתי מביקור בפולין. זה היה ערב

נאצי שטרופ (משמאל)
בית-ר בכיר

פסח, ובגין ביקש שאבוא. מה יכול להיות: ראש-משלה, אז צריך לבוא. אפילו בערב-פסח. הוא התעניין מאוד בכל מה שסיפרתי לו, על אנשינו במרד הגטו. אבל מה? לא נעים היה לבוא ולהגיד: תזכיר זאת בנאום שלך. או בראיון. הוא היה צריך לעשות זאת בעצמו".

אבל בגין לא עשה זאת בעצמו. למה? האם לשתיקתו של בגין יש קשר לעובדה כי עם פרוץ ההתנחלה הוא נטש את אנשיו ונמלט לוויילנה? כסיפורו של לזר, חורבן ומרד, יש התייחסות עקיפה לעניין זה. בקטע על יוסף גלזמן, מראשי בית-ר בליטא, כתב לזר: "בפרוץ המלחמה עוד היה ביכולתו להימלט, כפי שעשו רבים אחרים. אך כיצד זה יכרח ויעזוב את חבריו לנפשם?"

אולם עם בגין, בשיחה פנים אל פנים, לא אמר לו לזר דבר ברוח זו: "אני לא יכול פשוט לבוא ולשאול אותו: למה ברחת?"

ברייחת ההנהגה הבית-רית לא היתה רק עניין הראוי לשיפוט מוסרי. היתה לה גם משמעות מעשית. במבט היסטורי סבור לזר, שהאחרון בתחילת ההתנגדות המזוינת נבע, בין היתר, מבריחת ההנהגה. "היום, בדעיכה, מוכן שהיה צריך למרוד קודם, אפילו היו מאשימים אחר כך שגבלו המרד האשמה בבריחה, היום אנתנו יודעים, שבכל מיקרה היו היהודים מושמרים. ההיסטוריה היתה מצדיקה את המרד, אילו פרץ קודם. אבל מי היינו? לא היינו מנהיגים. היינו אנשים מהשורה, צעירים מן השורה".

על גורלו של עם. ובנימה של התנצלות הוא הוסיף: "אבל היום אנחנו יודעים, שגם המנהיגים הם בעצם אנשים מן השורה".

הנהגה קולקטיבית. האדם שעשה אולי יותר מכל אחד אחר לתת לגיטימציה לחלקו של אצ"ל במרד

אור המפקד, אנליביץ', במיסמכי היס' טוריון הגטו, עימנאל רינגלבלום. אצל האירגון השני היתה כנראה הנהגה קולקטיבית, ולא ידוע הרבה על המפקדים. אפילו תמונות שלהם לא נשארו. גם זה תרם למה שנשאר אצל האנשים בראש".

ואלה לא יכלו לתת את התמונה ככללותה. אצל הגנרל הנאצי יורגן שטרופ, שפיקד על ריכוזיהם, היתה עדות על הקרב בכיכר מוראנוב. אני חקרתיו אותו אישית, והוא ציין בפירוש את שם בית-ר. בראשית שנות ה-50 כתבתי על כך לראשונה וזכור לי

הגטו, הוא ד"ר יוסף קרמיש. כהיס' טוריון שהתעלה מעל לחילוקי הדעות המפלגתיים, מנסה קרמיש להלך בין הטיפות ולהסביר את קשר השתיקה: "לאנשי בית-ר קרתה טרגדיה נוראה. כל המפקדים שלהם נהרגו בקרב. נשארו בחיים רק לוחמים פשוטים,